

๙. ทิฆมัทธาปัญญา ๒๔

พระราชชาตรีถามว่า "ข้อที่พระผู้เป็นเจ้าของเจ้ากล่าวว่า 'กาลไกลอันยืดยาว' ฉะนั้นนั้น, อะไรคือว่ากาลไกลนั้น?"

พระเถระเจ้าทูลตอบว่า "กาลไกลที่เป็นอดีตอย่างหนึ่ง, กาลไกลที่เป็นอนาคตอย่างหนึ่ง, กาลไกลที่เป็นปัจจุบันอย่างหนึ่ง."

ร. "กาลไกลทั้งหมดนั้น มีหรือพระผู้เป็นเจ้าของเจ้า."

ธ. "บางอย่างมี บางอย่างไม่มี."

ธ. "สังขารทั้งหลายใด ที่เป็นอดีตล่วงไปแล้ว ดับไปแล้ว แปรไปแล้ว กาลไกลนั้นไม่มี, ธรรมทั้งหลายใด ที่เป็นวิบาก และธรรมที่มีวิบากเป็น ธรรมดา และธรรมที่ให้ปฏิสนธิในที่อื่น กาลไกลนั้นมีอยู่ สัตว์ทั้งหลายใด ทำ กาลกิริยาแล้ว เกิดในที่อื่น กาลไกลนั้นมีอยู่, ส่วนสัตว์ทั้งหลายใด ปรินิพพาน แล้ว กาลไกลนั้นไม่มี เพราะว่ากาลไกลนั้น ดับเสียแล้ว."

ร. "พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าช่างฉลาดจริง ๆ."